

Nr 26

Av herr Eriksson i Bäckmora m. fl., om utredning angående låginkomstgruppernas problem.

(Lika lydande med motion nr 21 i Första kammaren)

Trots den allmänt sett tillfredsställande löneutvecklingen i vårt land uppvisar den svenska arbetsmarknaden alltmer markerat stora skillnader i inkomsthänseende. Det finns betydande grupper i dag för vilka inkomstutvecklingen är allt annat än tillfredsställande. Det förhållandet gäller inom både den statliga och den privata sektorn. Enligt »Statistisk Årsbok för Sverige» för år 1963 utgjorde inkomster under 10 000 kr. hela 53 % av samtliga inkomsttagare i landet.

Självfallet är detta en fråga för parterna på arbetsmarknaden att lösa förhandlingsvägen, och några avsteg från den principen bör inte ske. Emellertid måste konstateras inte endast att låglöneproblemet trots stora ansträngningar förhandlingsvägen kvarstår olöst utan även att löneklyftan växer år från år. Det måste anses ovärdigt vårt välståndssamhälle att vidmakthålla en inkomstpolitik, som ger förutsättningar för så ekonomiskt olikartade levnadsbetingelser.

Visserligen har skatte- och socialpolitiken verkningar av inkomstutjämnande effekt. Men det möjliggör ändå inte för de eftersläpande grupperna att ernå en önskvärd och rimlig utjämning. Mot den bakgrunden verkar procenttilläggen på lönerna klart orättvisa, eftersom ett sådant system gynnar den högre inkomsttagaren framför den lägre.

Lönehöjningarna skall förutom en reallöneökning även täcka de för varje år stigande levnadskostnaderna. Rättvisligen borde då också lönerna höjas med samma belopp i kronor, räknat för alla. Mat, hyra, kläder, bränsle m. m. stiger lika mycket i pris för den lågavlönade som för den med stora inkomster, men vid en löneökning med t. ex. 5 % får en inkomsttagare med 50 000 kr. i årslön en höjning med 2 500 kr., medan en inkomsttagare med 10 000 kr. i årslön endast får en lönehöjning med 500 kr. Resultatet talar för sig självt. Med enbart tillämpning av ett sådant system kommer löneklyftan att växa år från år till nackdel för låginkomstgrupperna.

Som tidigare framhållits måste den fria avtalsrätten respekteras, men fråga är om det inte vore på tiden att samhället som sådant ägnade låglönegruppernas problem ett ökat intresse. Det måste också ligga i samhällets intresse, att det tillämpas en löne- och inkomstpolitik i vårt land, som skapar

största möjliga ekonomiska rättvisa mellan skilda yrkesgrupper. En utredning om dessa problem borde ske på bredaste möjliga basis med företrädare för bl. a. näringslivets och arbetsmarknadens organisationer. En sådan utredning skulle möjligen kunna enas om positiva riktlinjer, som sedermera kunde vara av värde för parterna på arbetsmarknaden när de skall lösa frågorna förhandlingsvägen.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning i fråga om låginkomstgruppernas problem i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 14 januari 1965

John Eriksson
i Bäckmora

Sven Vigelsbo

Bertil Jonasson